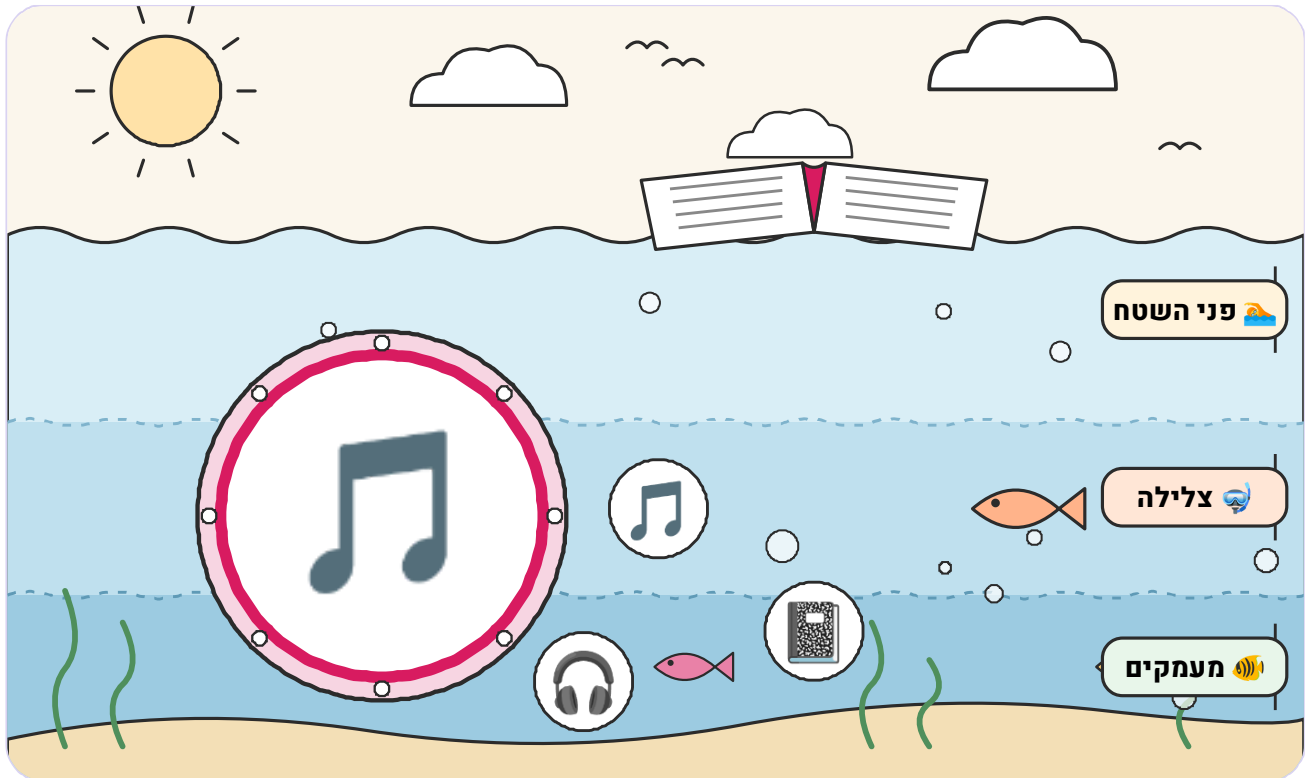

שירים שמספרים: מוזיקה, סיפור ותקופה

שיר כטקסט – מילים, דימויים, זיכרון ומסר – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 6 הטקסט: השיר שעבר מסבא אליי
- 8 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 9 חלק ב' – צלילה
- 10 חלק ג' – מעמקים
- 12 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 13 מפתח תשובות למורה

כלים לקריאה

- 2 דף האסטרטגיות
- 3 מפת הצלילה
- 4 סימניות לגזירה
- 5 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מספרים במילים שלי

מה קרה בהתחלה, באמצע ובסוף?

מה הרגשתי?

מה אהבתי בסיפור?

מה לומדים?

מה אני לוקח/ת איתי?

בזמן הטקסט

מסמנים מילה קשה

עיגול סביב מילה שלא הבנתי.

עוצרים וחושבים

מה קרה עד עכשיו?

מדמינים

איך זה נראה? מה הדמות

מרגישה?

לפני הטקסט

מסתכלים על הכותרת

על מה הסיפור? מה אני כבר

יודע/ת?

מסתכלים בתמונה

מה רואים? מה זה מספר לי?

מנחשים

מה לדעתי יקרה בסיפור?

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט ☐

קראתי את כל הטקסט עד הסוף ☐

סימנתי מילה שלא הבנתי ☐

קראתי שוב את מה שלא היה ברור ☐

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט סיפורי

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
אמהרית	שפה שמדברים בה באתיופיה	
מזמזם	שר בשקט, בלי לפתוח את הפה	
שותקת	לא אומרת כלום	
אתגעגע	ארצה מאוד שמישהו או משהו יהיו קרובים אליי	
מוחה דמעה	מנגב דמעה מהעין	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- מה אני חושב/ת?
- מה הייתי עושה?
- מה למדתי?

השאלה שלי: 🖋

שירים שמספרים: מוזיקה, סיפור

ותקופה
יסודי 🖋

צלילה

בין השורות

- למה זה קרה?
- מה הדמות מרגישה?
- מה פירוש המילה?

השאלה שלי: 🖋

שירים שמספרים: מוזיקה, סיפור

ותקופה
יסודי 🖋

פני המים

כתוב בטקסט

- מי בסיפור?
- מה קרה?
- איפה ומתי?

השאלה שלי: 🖋

שירים שמספרים: מוזיקה, סיפור

ותקופה
יסודי 🖋

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

שפה שמדברים בה באתיופיה	אמהרית
שר בשקט, בלי לפתוח את הפה	מזמזם
לא אומרת כלום	שותקת
ארצה מאוד שמישהו או משהו יהיו קרובים אליי	אתגעגע
מנגב דמעה מהעין	מוחה דמעה
מזמזם שיר ליד המיטה של ליה	סבא אברהם
שרה את השיר כשסבא היה ילד	אמא של סבא
כותבת בית חדש במחברת	ליה

השיר שעבר מסבא אליי

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט סיפורי. האם יש שיר שמישהו במשפחה שר לכם? לפי הכותרת "השיר שעבר מסבא אליי", מה לדעתכם יקרה בסיפור?

הניחוש שלי:

מילון קטן

אמהרית

שפה שמדברים בה באתיופיה

מזמזם

שר בשקט, בלי לפתוח את הפה

שותקת

לא אומרת כלום

אתגעגע

ארצה מאוד שמישהו או משהו יהיו קרובים אליי

מוחה דמעה

מנגב דמעה מהעין

הערות שלי

1 כל ערב, כשליה הולכת לישון, סבא אברהם יושב ליד המיטה שלה ומזמזם שיר. זה שיר באמהרית, שפה שליה מבינה רק קצת. המנגינה רכה ואיטית, כמו גלים קטנים.

2 ערב אחד ליה שואלת: "סבא, על מה השיר הזה?" סבא מחייך ואומר: "את השיר הזה שרה לי אמא שלי כשהייתי ילד קטן באתיופיה. הוא מספר על נהר שזורם ליד הכפר שלנו."

3 סבא מתרגם לה את המילים לעברית: "הנהר שר לי בשקט, / הדרך עוד רחוקה, / אם אתגעגע – אשיר, / והשיר יהיה לי חיבוק." ליה שותקת. היא מבינה שהשיר מספר גם על הדרך הארוכה שסבא עבר עד שהגיע לישראל.

תחנת עצירה: עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם

יקרה עכשיו?

4 "סבא, למה שרת את השיר הזה גם בדרך?" שואלת ליה. "כי שיר הוא כמו תיק קטן, עונה סבא. "אי אפשר לקחת את הנהר, אבל אפשר לקחת את השיר. בכל פעם ששרתי אותו, הרגשתי שהבית קרוב."

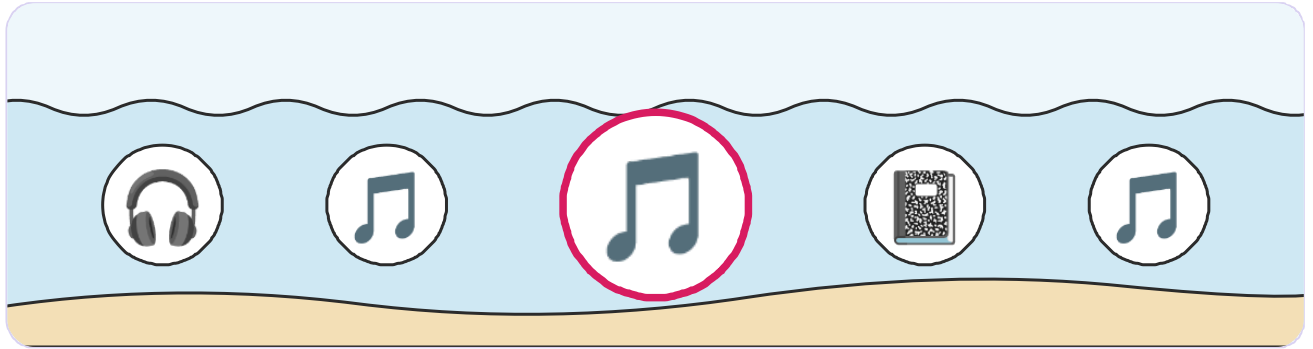
5 למחרת ליה יושבת עם מחברת וכותבת בית חדש לשיר, בית משלה: "הים שר לי בשקט, / הבית כאן, קרוב, / אם אתגעגע לסבא – / אשיר לו שוב ושוב."

השיר שעבר מסבא אליי (המשך)

6 בערב היא שרה לסבא את הבית החדש. סבא מוחה דמעה ואומר: "עכשיו השיר שלנו ממשיך ללכת, מאמא שלי אליי, וממני אלייך." ליה מחבקת אותו, ושניהם שרים יחד, כל אחד בשפה שלו.

שאלות לפי עומק • יסודי

השיר שעבר מסבא אליי

שם:

חלק א' - שחייה על פני השטח

בואו נשחה בפני המים ונמצא בסיפור את הפרטים החשובים!

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

מי שרה לסבא אברהם את השיר כשהיה ילד?

- א. אחיו הגדול
ג. המורה בכפר
ב. אמא שלו

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

על מה מספר השיר של סבא?

- א. על ים גדול
ג. על נהר ליד הכפר
ב. על עיר גדולה

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

3

למה סבא משווה את השיר?

- א. לציפור
ג. למכתב
ב. לתיק קטן

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון ✗
סבא אברהם מזמזם לליה שיר באמהרית.	☐	☐
ליה מבינה אמהרית היטב.	☐	☐
בבית שליה כתבה מופיע ים במקום נהר.	☐	☐
סבא שר את השיר רק אחרי שהגיע לישראל.	☐	☐

שאלות לפי עומק • יסודי

השיר שעבר מסבא אליי (המשך)

שם:

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

ציפור

מחברת

תיק

נהר

מחסן מילים:

1. השיר של סבא מספר על _____ שזורם ליד הכפר.

2. סבא אומר ששיר הוא כמו _____ קטן.

3. ליה יושבת עם _____ וכותבת בית חדש לשיר.

חלק ב' - צלילה

עכשיו נצלול עמוק יותר ונבין מה הסיפור והשיר מלמדים אותנו.

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

6

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שבו סבא משווה את השיר לתיק.
- סמנו בכחול את השורה בשיר של סבא שמספרת מה הוא עושה כשהוא מתגעגע.
- סמנו בקו את המשפט שמסביר מה אפשר לקחת לדרך, גם כשאי אפשר לקחת את הנהר.

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

7

מיינו את השורות: מה שייך לשיר של סבא ומה לבית החדש שכתבה ליה? (מיינו):

סמנו ✓ בעמודה המתאימה

הפריט	השיר של סבא	הבית של ליה
הנהר שר לי בשקט	☐	☐
הדרך עוד רחוקה	☐	☐
והשיר יהיה לי חיבוק	☐	☐
הים שר לי בשקט	☐	☐
הבית כאן, קרוב	☐	☐
אשיר לו שוב ושוב	☐	☐

שאלות לפי עומק • יסודי

השיר שעבר מסבא אליי (המשך)

שם:

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

8

מתחו קו בין הדמות למה שהיא עושה בסיפור

א. כותבת בית חדש במחברת

1. סבא אברהם

ב. מזמזם שיר ליד המיטה של ליה

2. אמא של סבא

ג. שרים יחד, כל אחד בשפה שלו

3. ליה

ד. שרה את השיר כשסבא היה ילד

4. ליה וסבא

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

9

השוו בין הבית של סבא לבית של ליה. השלימו את הטבלה.

מה בודקים?	הבית של סבא	הבית של ליה

חלק ג' - מעמקים

במעמקים תביעו דעה, תיצרו ותחברו את הסיפור אליכם.

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

10

מה נועם יכול לעשות, כמו ליה וסבא, כדי להרגיש שהבית הישן קרוב?

מקרה לבחינה: נועם בבית החדש

נועם עבר עם המשפחה לעיר חדשה. בלילה הוא מתגעגע לחברים ולשכונה הישנה ולא מצליח להירדם.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת להסביר למה סבא אומר ששיר הוא כמו תיק קטן.
			אני יכול/ה למצוא מה שונה ומה דומה בבית של סבא ובבית של ליה.
			אני יודע/ת לספר איך שיר עובר במשפחה מדור לדור.

כרטיס יציאה

שירים שמספרים: מוזיקה, סיפור ותקופה • יסודי

שם:

כיתה:

תאריך:

1. מילה אחת שמתארת את המנגינה של סבא:

2. דבר אחד שלמדתי על סבא אברהם:

3. שורה קטנה שהייתי מוסיף/ה לשיר של ליה וסבא:

כמה נהניתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה – יסודי. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

שאלה	תשובה
1	ב. אמא שלו
2	ג. על נהר ליד הכפר
3	ב. לתיק קטן
4	1. נכון 2. לא נכון 3. נכון 4. לא נכון
6	„אבל אפשר לקחת את השיר...”
7	הנהר שר לי בשקט ← השיר של סבא; הדרך עוד רחוקה ← השיר של סבא; והשיר יהיה לי חיבוק ← השיר של סבא; הים שר לי בשקט ← הבית של ליה; הבית כאן, קרוב ← הבית של ליה; אשיר לו שוב ושוב ← הבית של ליה
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג

יצרה: רית ראש בן ישי

לצלול פנימה • שירים שמספרים: מוזיקה, סיפור ותקופה • חוברת תלמיד ליסודי

